

Inhalt

IX	Vorwort
XV	Foreword
XXI	Biographische Notizen
9	<i>Hakdome</i>
I	<i>Proklamatsyes, manifestn un kegn-manifestn</i>
17	Yisokher-Ber Ribak, Boris Aronson <i>Di vegn fun der yidisher moleray</i>
42	On a nomen fun mekhaber <i>Yung-yidish</i>
43	On a nomen fun mekhaber <i>Yung-yidish</i>
45	Yankev Glatshteyn, Arn Leyeles, Nokhem-Borekh Minkov <i>Introspektivizm</i>
59	Pe d'em [Perets Markish] <i>Af di vegn fun yidisher dikhtung</i>
64	On a nomen fun mekhaber <i>Di vispe</i>
66	Henrik Berlevi <i>In kamf far der nayer forem</i>
69	Mikhoel Veykhert <i>Ringn. Undzer program</i>
74	Perets Markish <i>Di estetik fun kamf in der moderner dikhtung</i>
86	Perets Markish <i>[On a titl]</i>
88	Meylekh Ravitsh <i>Kegn dem gram</i>
92	Meylekh Ravitsh <i>Di naye, di nakete dikhtung</i>
97	[Uri-Tsvi Grinberg] <i>Proklamirung</i>
100	[Uri-Tsvi Grinberg] <i>Manifest tsu di kegn fun der nayer dikhtung</i>
103	Maks Shats-Anin <i>[Hakdome]</i>
105	Arn Tseytlin <i>Der kult fun gornisht un di kunst vi zi darf zayn</i>
III	Yitskhok Likhtenshteyn <i>Di drite zayt fun medal</i>
119	Itsik Manger <i>Ershter briv tsu X. Y.</i>
121	Itsik Manger <i>Tsveyter briv tsu X. Y.</i>
123	Noyekh-Yitskhok Gotlib <i>Mir aleyn</i>

2 *Refleksyes vegn kunst un poezye*

- 131 Dovid Frishman *Vos iz kunst*
 135 Ruvn Ayzland *Di naye vendung in der idisher poezye*
 138 Fradl Shtok *Vos iz poezye?*
 143 Dovid Bergelson *Dikhtung un gezelschaftlekhkayt*
 152 Perets Markish *Tsvey virklekhkaytn (kultur un kunst)*
 158 Melekh Ravitsh *Oykh in undzer dikhtung – krizis!*
 163 Arn Tseytlin *Fragn fun yidisher poetik*
 175 Dvoyre Fogel *›Vayse verter‹ in der dikhtung*

3 *Vegn zikh aleyh*

- 185 H. Leyvik *Yidish un du, poet*
 188 Mani Leyb *Mayn lebn in tsoybertol*
 192 Avrom Sutskever *Mayn lebn un mayn lid*
 210 Itsik Manger *Mayn veg in der yidisher literatur*
 216 Khave Rozenfarb *Mayn debyut*

4 *Vegn yidisher literatur un kultur*

4.1 *Sbprakhn-frage*

- 227 Yehoyshue-Mordkhe Lifshits *Di 4 klasn*
 239 A-d-m [Akhad-haam] *Ver iz ›der yid‹?*
 244 Noyekh Prilutski *Akhad-haam vegn ›zhargon‹*
 262 Yehoyshue-Heshl Gotlib *Fir verter*
 265 Yeshaye Klinov *Byalik git aroys in berlin an efnlekh n gzar-din af yidish*
 269 Nakhmen Mayzil *A levaye loyt der ershter madreyyge*
 272 Yekhezkl-Moyshe Nayman *Yidish*
 277 Arn Tseytlin *An ofener briv tsu Kh. N. Byalik*

4.2 *Kultur-lige*

- 289 On a nomen fun mekhaber *Di kultur-lige*
 293 On a nomen fun mekhaber *Vos iz di kultur-lige?*

4.3 *Tsentren*

- 301 Dovid Bergelson *Dray tsentren*
 311 Perets Hirshbeyn *Vegn un sheydvegn*

4.4 *Literatn-kongres*

- 321 Yisroel-Yehoyshue Zinger *Yidishe shrayber fun ale lender fareynikt aykh!*
 324 Nakhmen Mayzil *Shoyn lang tsayt!*
 327 Meylekh Ravitsh *Vos zhe hobn mir tsu farlirn un vos hobn mir tsu gevinen?*
 329 Yankev Leshtshinski *Literatn-kongres oder kultur-kongres?*
 334 Shmuel Niger *Der shrayber – un di literatur*

4.5 *Perspektivn fun der yidisher literatur*

- 341 Redaktsye *Vegn di perspektivn fun der yidisher literatur*
 342 Meylekh Ravitsh *Vegn di perspektivn fun der yidisher literatur*
 345 Nakhmen Mayzil *Mide un oppgeshvakhete*
 348 Alter Katsizne *Tsu der diskusye*
 352 Khayim-Shloyme Kazdan *Dos, vos iz oyser yeder diskusye*

4.6 Shmuel Niger *Yidishe literatur un velt-literatur*

- 359 1. *Literarisher internatsyonal un velt-literatur*
 362 2. *Vos iz azoyns velt-literatur?*
 367 3. *Internatsyionale vertn in der yidisher literatur*
 371 4. *Velt-literatur un literatur stam in der velt arayn*
 376 5. *Naygerikayt, interes, bavunderung*

5 *Kadye Molodovski*

- 383 *Vegn der mode tsu »farneynen« varshe*
 386 *Di khvalye fun vidershtand*
 389 *Bay di hirshbeyns afn barg*
 392 *Antkegn der groyser gefar*
 395 *Mir vartn afn kleynshtetldikn magid*
 398 *M'antloyft keyn tarshish un m'kumt in ninve*
 403 *Es vaklt zikh der leyter tsu di shtern*
 410 *Di yidishe literatur in a tsayt fun farshtarkter asimilatsye*

	הקדמה	9
1	פראַקלאַמאַציעס, מאַניפֿעסטן און קעגן־מאַניפֿעסטן	
	יששכר ריבאק, באָריס אַראָנסאָן די וועגן פֿון דער ייִדישער מאָלערייַ	17
	אַן אַ נאָמען פֿון מחבר יונג־ייִדיש	42
	אַן אַ נאָמען פֿון מחבר יונג־ייִדיש	43
	יעקבֿ גלאַטשטיין, אַהרן לייעלעס, נחום־ברוך מינקאָוו אינטראַספּעקטיוויזם	45
	פע ד'עם [פּרץ מאַרקיש] אויף די וועגן פֿון ייִדישער דיכטונג	59
	אַן אַ נאָמען פֿון מחבר די וויספע	64
	הענריק בערלעווי אין קאַמף פֿאַר דער נייער פֿאַרעם	66
	מיכאל ווייכערט רינגען. אונדזער פּראָגראַם	69
	פּרץ מאַרקיש די עסטעטיק פֿון קאַמף אין דער מאָדערנער דיכטונג	74
	פּרץ מאַרקיש [אַן אַ טיטל]	86
	מלך ראָוויטש קעגן דעם גראַם	88
	מלך ראָוויטש די נייע, די נאַקעטע דיכטונג	92
	[אורי־צבי גרינבערג] פּראַקלאַמירונג	97
	[אורי־צבי גרינבערג] מאַניפֿעסט צו די קעגנער פֿון דער נייער דיכטונג	100
	מאַקס שאַץ־אַנין [הקדמה]	103
	אַהרן צייטלין דער קולט פֿון גאַרנישט און די קונסט ווי זי דאַרף זיין	105
	יצחק ליכטענשטיין די דריטע זייט פֿון מעדאַל	111
	איציק מאַנגער ערשטער בריוו צו X.Y.	119
	איציק מאַנגער צווייטער בריוו צו X.Y.	121
	נח־יצחק גאַטליב מיר אַליין	123
2	רעפֿלעקסיעס וועגן קונסט און פּאָעזיע	
	דוד פֿרישמאַן וואָס איז קונסט?	131
	ראובֿן אייזלאַנד די נייע ווענדונג אין דער ייִדישער פּאָעזיע	135
	פּראַדל שטאַק וואָס איז פּאָעזיע?	138
	דוד בערגעלסאָן דיכטונג און געזעלשאַפֿטלעכקייט	143
	פּרץ מאַרקיש צוויי ווירקלעכקייטן (קולטור און קונסט)	152
	מלך ראָוויטש אויך אין אונדזער דיכטונג – קריזיס!	158

אהרן צייטלין פֿראַגן פֿון ייִדישער פּאָעטיק	163
דבֿורה פֿאָגעל, ווייַסע ווערטער אין דער דיכטונג	175
וועגן זיך אַליין 3	
ה. לייוויק ייִדיש און דו, פּאָעט	185
מאַני לייב מיין לעבן אין צויבערטאָל	188
אַברהם סוצקעווער מיין לעבן און מיין ליד	192
איציק מאַנגער מיין וועג אין דער ייִדישער ליטעראַטור	210
חוה ראָזענפֿאַרב מיין דעביוט	216
וועגן ייִדישער ליטעראַטור און קולטור 4	
שפּראַכן־פּראָגע 4.1	
יהושע־מרדכי ליפּשיץ די 4 קלאַסן	227
א־ד־ם [אַחד־העם] ווער איז, דער ייִד?	239
נח פּרילוצקי אַחד־העם וועגן, זשאַראָגן	244
יהושע־העשל גאַטליב פֿיר ווערטער	262
ישעיה קלינאָוו ביאַליק גיט אַרויס אין בערלין אַן עפֿנטלעכן גור־דין אויף ייִדיש	265
נחמן מיניזל אַ לוויה לויט דער ערשטער מדרגה	269
יחזקאל־משה ניימאַן ייִדיש	272
אהרן צייטלין אַן אָפּענער בריוו צו ח.נ. ביאַליק	277
קולטור־ליגע 4.2	
אַן אַ נאָמען פֿון מחבר די קולטור־ליגע	289
אַן אַ נאָמען פֿון מחבר וואָס איז די קולטור־ליגע?	293
צענטרען 4.3	
דוד בערגעלסאָן דרייַ צענטרען	301
פּרץ הירשביין וועגן און שיידוועגן	311
ליטעראַטן־קאָנגרעס 4.4	
ישראל־יהושע זינגער ייִדישע שרייַבער פֿון אַלע לענדער פֿאַראייניקט אייַך!	321
נחמן מיניזל שוין לאַנג צייַט	324
מלך ראָוויטש וואָס זשע האָבן מיר צו פֿאַרלירן און וואָס האָבן מיר צו געווינען?	327
יעקבֿ לעשטשינסקי ליטעראַטן־קאָנגרעס אָדער קולטור־קאָנגרעס?	329
שמואל ניגער דער שרייַבער – און די ליטעראַטור	334

פערספעקטיוון פֿון דער ייִדישער ליטעראַטור	4.5
רעדאַקציע וועגן די פערספעקטיוון פֿון דער ייִדישער ליטעראַטור	341
מלך ראָוויטש וועגן די פערספעקטיוון פֿון דער ייִדישער ליטעראַטור	342
נחמן מייזיל מידע און אָפּגעשוואַכטע	345
אַלטער קאַצינע צו דער דיסקוסיע	348
חיים-שלמה קאַזדאַן דאָס, וואָס איז אויסער יעדער דיסקוסיע	352

שמואל ניגער ייִדישע ליטעראַטור און וועלט-ליטעראַטור	4.6
1. ליטעראַרישער אינטערנאַציאָנאַל און וועלט-ליטעראַטור	359
2. וואָס איז אַזוינס וועלט-ליטעראַטור?	362
3. אינטערנאַציאָנאַלע ווערטן אין דער ייִדישער ליטעראַטור	367
4. וועלט-ליטעראַטור און ליטעראַטור סתם אין דער וועלט אַרײַן	371
5. נײַגעריקייט, אינטערעס, באַוווּנדערונג	376

קאַדיע מאָלאָדאָווסקי	5
וועגן דער מאָדע צו פֿאַרניינען וואַרשע	383
די כוואַליע פֿון ווידערשטאַנד	386
ביי די הירשביינס אויפֿן באַרג	389
אַנטקעגן דער גרויסער געפֿאַר	392
מיר וואַרטן אויפֿן קליינשטעטלדיקן מגיד	395
מ'אַנטלויפֿט קיין תרשיש און מ'קומט אין נינווה	398
עס וואַקלט זיך דער לייטער צו די שטערן	403
די ייִדישע ליטעראַטור אין אַ צײַט פֿון פֿאַרשטאַרקטער אַסימילאַציע	410

Vorwort	IX
Foreword	XV
Biographische Notizen	XXI